

Rozwój kariery naukowca – od doktora do doświadczonego naukowca

Od młodych doktorów oczekuje się publikacji w renomowanych wydawnictwach i czasopismach naukowych, najlepiej rangi światowej, skutecznego pozyskiwania środków na badania, umocnienia swojej pozycji w krajowym, a jeszcze lepiej w międzynarodowym obiegu naukowym.

Na co należy zwrócić uwagę, przeglądając konkursy dla doktorów?

Przede wszystkim należy sprawdzić, do kogo skierowany jest konkurs, czy w warunkach wskazano ograniczenia co do czasu, który minął od uzyskania stopnia doktora, oraz wymagania dotyczące doświadczenia naukowego. Niektóre konkursy są przeznaczone dla doktorów z większym dorobkiem, inne z mniejszym. Wśród oferty konkursowej można znaleźć też propozycje dla doktorów, którzy uzyskali stopień naukowy ponad 7 lat przed złożeniem wniosku. Takie osoby możemy jednak określić już mianem doświadczonych naukowców.

Warto też zadać sobie pytanie, czy chcemy najpierw odbyć staż, czy aplikować od razu o własny grant badawczy. W rozwoju dorobku naukowego istotne są nie tylko własne projekty, ale też doświadczenie zdobyte w pracy w innych ośrodkach. Osoby rozpoczynające samodzielną pracę naukową powinny pomyśleć o wyjazdach zagranicznych, uczestnictwie w międzynarodowych projektach i konferencjach. Zwłaszcza na tym etapie kariery można obecnie skorzystać z wielu możliwości, które pozwolą zwiększyć rozpoznawalność naukowca i jego dorobku w środowisku międzynarodowym oraz zbudować sieć międzynarodowych kontaktów.

Gdzie można szukać ofert pracy dla doktorów i staży podoktorskich?

Oferty pracy w projektach publikowane są w bazach [Narodowego Centrum Nauki](#) (NCN) i [Fundacji na rzecz Nauki Polskiej](#) (FNP), na portalu [Euraxess](#), czy też stronie [Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej](#) (Joint Research Centre of the European Commission, JRC).

Kierownicy projektów prowadzonych w kraju i zagranicą często poszukują do swoich zespołów osób ze stopniem doktora, którzy chcieliby odbyć staż podoktorski. W ten sposób można dołączyć do grup prowadzonych przez doświadczonych naukowców, z sukcesem pozyskujących granty i mających ugruntowaną pozycję w swojej dziedzinie.

Które konkursy przeznaczone są dla osób zainteresowanych prowadzeniem badań za granicą?

Osoby, które chciałyby prowadzić badania i wziąć udział w szkoleniach za granicą, mogą w ramach programu Horyzont 2020 złożyć wniosek o [grant indywidualny Marii Skłodowskiej-Curie](#) (Marie Skłodowska-Curie Individual Fellowships, MSCA IF). Taki projekt szkoleniowo-badawczy można realizować w jednostkach akademickich, organizacjach pozaakademickich lub w przedsiębiorstwach nie tylko w Europie, ale na przykład w Stanach Zjednoczonych czy w Australii.

Indywidualne granty dla doktorów oferują również instytucje i agencje krajów członkowskich UE i stowarzyszonych z programem Horyzont 2020 w ramach projektów MSCA COFUND (Co-funding of Regional, National and International Programmes). Takich ofert należy szukać na portalu [Euraxess](#) i na stronie [Działań Marii Skłodowskiej-Curie](#).

NCN proponuje doktorom (do 3 lat po doktoracie) konkurs [SONATINA](#), który przewiduje realizację projektu badawczego w kraju, lecz wymaga równocześnie odbycia krótkiego stażu w wybranym zagranicznym ośrodku naukowym. Osoby, które planują złożyć wniosek w konkursie European Research Council (granty ERC) i realizować swój projekt w polskiej jednostce naukowej, mogą natomiast skorzystać z konkursu [UWERTURA](#) (NCN). Dzięki niemu można odbyć staż w zagranicznym zespole naukowym realizującym grant ERC i u źródła zdobyć wiedzę i doświadczenie, jak należy przygotować się do takiego projektu.

Jaka jest oferta krajowa dla doktorów?

Najszerzą ofertę ma Narodowe Centrum Nauki. Osoby do 12 lat po doktoracie, planujące ubiegać się o finansowanie przyszłych projektów badawczych w konkursach NCN, mogą wystąpić o grant [MINIATURA](#) na pojedyncze działanie naukowe takie jak badania wstępne, pilotażowe, kwerendę, staż naukowy, wyjazd konferencyjny, badawczy albo konsultacyjny.

Oprócz wspomnianego już konkursu SONATINA NCN regularnie ogłasza również konkursy [SONATA](#) i [SONATA BIS](#). W pierwszym z nich wnioski mogą składać osoby od 2 do 7 lat po doktoracie, w drugim naukowcy ze stopniem doktora uzyskanym w okresie od 5 do 12 lat przed wystąpieniem o wniosek mogą aplikować o fundusze na powołanie nowego zespołu badawczego, w prace którego zostanie zaangażowany doktorant lub doktoranci. Trzy konkursy SONATINA, SONATA i SONATA BIS tworzą spójną ścieżkę kariery od zdobycia doświadczenia w zagranicznych instytucjach badawczych, przez wypracowanie własnego warsztatu naukowego, aż po stworzenie własnego zespołu badawczego i uzyskanie samodzielności naukowej.

Doktorzy mogą składać wnioski także w najbardziej popularnym konkursie NCN – [OPUS](#). Nie ma w nim ograniczeń co do stopnia naukowego. Uzyskane środki można przeznaczyć nie tylko na same badania, zespół, ale także na zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tego projektu.

Projekty realizowane w konkursach NCN mają charakter badań podstawowych. A co z doktorami, którzy chcieliby realizować prace badawczo-rozwojowe?

Dofinansowania dla projektów badawczych, których wyniki mogą mieć zastosowanie praktyczne i posiadają potencjał wdrożeniowy, należy szukać w ofercie NCBR. Programem skierowanym do młodych naukowców jest konkurs [LIDER](#). Pozwala on stworzyć swój pierwszy niezależny zespół lub program badawczy, osiągnąć samodzielność naukową i pozycję lidera zespołu. W ramach tego konkursu naukowcy na Politechnice Warszawskiej pracowali między innymi nad automatycznym układem do zapyłania roślin, który może stać się alternatywą dla pszczoł.

Jeśli interesują nas przyszłościowe technologie dla obronności, warto wziąć udział w konkursie NCBR [Młodzi Naukowcy](#). Kierownikiem projektu może być osoba, która w roku ubiegania się o grant kończy nie więcej niż 35 lat.

A jakie konkursy przeznaczone są dla doktorów z większym dorobkiem?

Naukowcy, którzy zrealizowali projekt finansowany z NCN i chcieliby wdrożyć w praktyce gospodarczej i społecznej wyniki uzyskane w rezultacie tych badań, mogą złożyć wniosek w konkursie [TANGO](#) (NCBR).

Pionierskie, nowatorskie, przekraczające obecne granice wiedzy badania (frontier research) można natomiast prowadzić w ramach grantów European Research Council (ERC).

Dla osób od 2 do 7 lat po doktoracie przeznaczony jest konkurs [Starting Grant](#). W tym kontekście warto pamiętać o wspomnianym już konkursie **UWERTURA** (NCN), który pomoże lepiej przygotować się do złożenia wniosku i realizacji projektu.

Gdzie można szukać informacji na temat konkursów i pomocy w przygotowaniu wniosku?

Jednostką pomagającą naukowcom PW w pozyskiwaniu grantów jest Centrum Obsługi Projektów. Pracownicy COP zapewniają wsparcie na każdym etapie, od przygotowania wniosku, aż po zamknięcie projektu.

Na stronie www.cop.pw.edu.pl można znaleźć między innymi harmonogram konkursów na obecny rok oraz szczegóły aktualnych konkursów. Informacje o funduszach strukturalnych, międzynarodowych i krajowych są także regularnie rozsyłane do władz uczelni i jej jednostek oraz zainteresowanych osób.

Na stronie Centrum w zakładce Doradztwo znajduje się formularz poszukiwania źródeł finansowania projektu. Mogą z niego skorzystać osoby, które nie wiedzą, w ramach którego konkursu mogłyby zrealizować swój pomysł. Informacje w formularzu pozwolą ustalić i zaproponować możliwości pozyskania dofinansowania.

Ponadto przygotowujemy spotkania informacyjne i szkolenia na temat dostępnych źródeł finansowania projektów, zasad przygotowania wniosków i realizacji projektów. Krajowa i międzynarodowa oferta konkursowa jest szeroka, ale nie na każdym etapie kariery naukowej można skorzystać z każdego konkursu.

*Centrum Obsługi Projektów Politechniki Warszawskiej
dr Halina Bukowiecka*